

Instagram: stela_knjige
Facebook: stela
www.stelaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA

Loreth Anne White

The Maid's Diary

Copyright © 2023 by Cheakamus House Publishing, Inc.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2025

ZA IZDAVAČA

Marko Sabovljević

UREDNIK

Marina Sabovljević

LEKTOR

Lidija Cenić

DIZAJN KORICA

Siniša Subotić

SLOG I PRELOM

Studio Znak

ŠTAMPA

Alpha print, Zemun

TIRAŽ

1.000

IZDAVAČ

Publik praktikum, imprint Stela

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA

2025

Sva prava zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

LORET EN
VAJT

DNEVNIK
KUĆNE
POMOĆNICE

Prevela sa engleskog
Marija Đokić

Stela

*Za Mirijam i Sida:
Hvala vam što ste trpeli Hadsona i mene tokom jednog
tako burnog leta. Volim vas oboje.*

KAKO SE ZAVRŠAVA

Lagano lebdi između sna i jave. U trenutku je prože spoznaja da niti spava niti je u svom krevetu. Nije bezbedna, panika je sve jače obuzima. Gde je to ona? Pokušava da guta, ali usta su joj suva. Ima i neki čudan ukus u zadnjem delu grla. Odjednom joj sinu da je to ukus krvi, disanje joj se ubrzava. Pokušava da pomeri glavu, ali bez uspeha. Gruba, vlažna tkanina pokriva joj lice. Zarobljena je, a ruke su joj čvrsto vezane uz telo. Svesna je neizrecivog bola u ramenima, rebrima, stomaku, između butina. Glava joj pulsira od bola. Adrenalin joj uzburkava krv u žilama i širom otvara oči, ali ne može da vidi. Panika joj muti razum i pokušava da vrišti, ali ispusti samo prigušen zvuk.

Šta sve ovo znači? Gde sam to ja?

Saberu se. Panika ubija. Misli i pokušaj da se setiš.

Sve joj je, međutim, mutno. Pokuša da koliko-toliko dođe sebi i da se skoncentriše na ono što oseća. Hladno joj je na nogama. Pomiče prste i oseća vazduh. Je li to ona bosa? Ne, samo na jednom stopalu nema ničega, na drugom još uvek ima cipele. Povredena je. Kao kroz maglu se seća da se s nekim borila i da ju je neko držao. Svesna je da je u silovitom napadu nadvladana i savladana, a zatim povredena. Sada je u nešto umotana i kreće se. Trucka se, oseća vibracije. Da li je to zvuk motora nekog automobila? Da, ona je u nekakvom vozilu? Čuje glasove

na prednjem sedištu, leži na zadnjem. Glasovi zvuče usplahireno, raspravljaju se. Glasove pokriva tiha muzika s radija. Bez sumnje je u automobilu i nekud je vode.

Uspeva da razazna ponešto od onoga što govore. „Otarasi se... njena greška... sama je tražila. Ne možeš kriviti...”

Ponovo gubi svest. Ovog puta potpuno.

TIHI SVEDOCI

Četvrtak, 31. oktobar 2019.

Tri minuta do ponoći, Noć veštica. Mrkli je mrak. Gusta magla se nadvija nad vodom, a sitna kiša pada dok srebrni *mercedes majbah* sa dva putnika skreće blatnjavom stazom koja vodi do napuštenog silosa. Kapi kiše svetlucaju dok farovi obasjavaju stari silos. Sedan je prešao prugu i poskakivao drumom punim rupa, koji se pruža uporedo sa obalom okeanskog zaliva. *Mercedes* se zaustavio u senovitom podnožju mosta koji se uzdiže nad zalivom i povezuje oblast Severne obale i grad Vanuver. Farove su isključili i sve bi sada bilo u potpunom mraku da nije sjaja maglom obavijenog grada na drugoj strani obale.

Par se osećao sigurno pošto je bio sakriven i ušuškan u mekoj koži i toplini luksuznog sedana. S mosta je dopirala potmula buka koju je pravio saobraćaj, a koja je bila naglašena ritmičnim kloparanjem vozila koja su prelazila preko metalnih spojeva.

Muškarac i žena nisu gubili vreme diveći se plimi koja je u talasima tamnim poput mastila zapljuskivala pristanište koje je pripadalo silosu. Njihova požuda je bila na vrhuncu. Sve je počelo još jutros za vreme prvog sastanka; ispod stola je listom svoje noge dodirivala nogavicu njegovih pantalona dok su sasvim mirno razgovarali sa gradskim većnicima o pravnoj proceduri. Želja se rasplamsala u trenutku kada je usledila

rasprava o parnici, nakon čega su otišli na ručak. Vrhunac je bio tajni poljubac iza zatvorenih vrata muškog toaleta. Oboje su znali da će se sve završiti strastvenim seksom u njenim kolima, koja će biti parkirana na nekom skarednom mestu. Zavisni su od iščekivanja, opasnosti, rizika. On je oženjen, ona udata. On je član lokalnog zakonodavnog tela, a ona najcenjenija advokatica u gradu. Oboje imaju decu.

Stalno su birali mesta kao što su napuštene, vlažne industrijske zone sa svuda ispisanim grafitima i gradskim otpadom razasutim unaokolo – odurna mesta, ali privlačna u svojoj zloglasnosti. To je njihov fetiš da bludniče okruženi prljavštinom. Želja je samo rasla dok su tako dovodili u istu ravan glamur, pamet, povlastice i ovo trošno gradsko okruženje. Osećali su se moćno, kao da glume u nekom noar filmu, što je samo hranilo njihovo telesno zadovoljstvo.

Zbacila je svoje *san loran* lakovane cipele, dok je u isto vreme skidala njegovu kravatu, pa nespretno poče da petlja oko njegovog rajsferšlusa na pantalonama. On otkopča dugmad na njenoj svilenjoj bluzi, zadiže joj suknju i pocepa čarape u naletu velike strasti. Ona se popne na instrument-tablu kako bi ga opkoračila. Dok se spuštala ka njemu, on zatvori oči i zastenja od zadovoljstva. Ona se, međutim, iznenada ukipila jer je primetila dva para farova kako se pomaljaju iz izmaglice. Zraci svetla usecali su se u maglu poput tunelskih zidova dok je jedan automobil pratio drugi. Automobili su skrenuli kod napuštenog silosa kako bi se uputili ka šinama.

„Neko dolazi”, prošaptala je.

Činilo se da je on ne čuje. Sa i dalje zatvorenim očima, on je stenjao i pomerao se ne bi li usmerio njene kukove ka svojim slabinama. Ali ona mu ščepa ruku i ne pušta ga, a srce joj snažno udara. „To su neka dva automobila”, reče. „Idu ovamo.”

Otvorio je oči, osvrnuo se i odmah se brzo uspravio. Obri-sao je rukom zamagljeni prozor i oboje su bez reči gledali sve-tla automobila koji su prelazili preko šina i približavali se, kre-ćući se pored vode.

„Sranje”, tiho je rekao. „Ovo je privatni posed i ograđen je kao građevinsko zemljište. Niko ne bi trebalo da bude ovde, a ponajmanje u ovo doba.”

„Možda su to samo neki klinici koji su odlučili da naprave neku glupost na Noć veštica ili je to nešto u vezi sa drogom”, rekla je šapatom.

Vozila su im bila sve bliža. Prvo je bilo veće od onoga koje ga je pratilo, a zbog magle, kiše i mraka bilo je teško razabrati boju ili model automobila. Oba automobila su takođe bila u senci osvetljenja koje je dolazilo iz grada na drugoj obali. Ženi je iz-gledalo da je manji auto bio karavan žute ili nešto svetlije boje. Veći auto je bio sedan tamnosive ili plave boje. U trenutku kada su vozila prolazila krivinu na stazi, farovi su nakratko osvetlili tamnu vodu. Voda je svetlucala poput izlupanog metala.

„Idu pravo ka nama”, rekla je žena.

„Nemamo kud, nema drugog izlaza”, rekao je on. „Ovde smo kao glineni golubovi.”

„Koji li je ovo đavo?” Žena je prešla na mesto vozača, a onda pokušala da se izbori s pocepanim čarapama i da obuje cipele, dok je on zakopčavao pantalone.

„Stani, čekaj. Zaustavljaju se”, primetio je muškarac.

Sakriveni, ćutke su i nepomično posmatrali kako se na karavanu otvaraju vozačeva vrata i kako iz vozila izlazi neko visok. Na vratima od kola primetili su logo. Iz onog većeg au-tomobila izašao je drugi vozač, koji je bio niži i zdepast. Obo-jica su na sebi imala crnu opremu koja se presijavala na kiši. Jedan je nosio kačket, a drugi je imao kapuljaču. Ostavili su

uključene farove i motore oba automobila. Iz auspuha su beli oblaci dima nestajali u noći.

Magla je postala gušća i obavila je vozače, koji su otvorili zadnja vrata na sedanu i s mukom izvlačili nešto glomazno sa zadnjeg sedišta. Izgledalo je kao da je to veliki tepih koji se svom težinom sručio na zemlju.

„Šta to rade?“ pitala je žena.

„Nešto teško je umotano u taj tepih“, odgovorio je muškarac.

Nisu želeli otvoreno da kažu šta su pretpostavljali da bi to moglo biti.

Dvojica vozača su teglila teret i vukla ga prema vodi. Na samoj ivici napuštenog pristaništa ubacili su ga u vodu, gurajući ga i rukama i nogama. Predmet je nakratko nestao, samo da bi se istog časa ponovo pojavio; voda je tumbala taj beli namotaj, a plima ga je brzo nosila prema mostu. Nakon sveg tog okretanja, počeo je da tone i trenutak kasnije više ga nije bilo.

Žena je progutala knedlu.

U *mercedesu* je postalo jezivo hladno.

Muškarac nije mogao da diše.

Oboje su prestravljeni onim što su videli. Hladnoća im se uvlači duboko u kosti. Visoki vozač je požurio nazad do karavana i na vozačevoj strani je, savijen, nešto petljao ispod samog volana. Obojica su zatim posmatrala kako se karavan kreće prema vodi kao da to čini sopstvenom voljom.

„Bože, zaglavili su papučicu za gas! Moramo da bežimo odavde.“ Žena je posegla za ključem.

„Stani“, reče on zgrabivši je. „Ne mrdaj dok ne odu. Ubili bi nas kad bi otkrili da smo ih videli.“

Oboje su sa užasom gledali u karavan koji, iako nije izgledalo da će uspeti, prelazi preko ivice pristaništa i stropoštava se u vodu, dok na njega pada svetlost koja dolazi od vozila koja

prelaze most. Ženi se čini da je to bio žuti *subaru krostrek*, sličan onom kakav su ona i muž kupili sinu za osamnaesti rođendan. Njoj je logo na vratima bio poznat, ali nije se sećala gde ga je ranije videla. Auto se polako gubio u vrtlogu, a za njim su ostajali samo svetlucavi mehurići pene koje je voda nosila ka mostu. Na kraju je sasvim nestao, ne ostavljajući ni najmanju sumnju da se u vodi nešto nalazi. Ničega nije bilo osim tamne vode koju je uzburkavala plima.

Dva vozača žurno ulaze u sedan koji je bio spreman za pokret. Visoki seda na mesto vozača, a niski na mesto suvozača. Zalupivši vratima, krenuli su punom brzinom blatnjavom i krivudavom stazom. Prešli su preko šina uz odblesak kočionih svetala, a zatim skrenuli, prošli kroz pusto dvorište silosa i iščezli u magli.

U *mercedesu* je muk. Njih dvoje su napeti. Da pozovu policiju? Oboje su svesni da to ne dolazi u obzir.

Ni on ni ona ništa neće reći o ovome. Već je petak ujutru, a oni bi sve izgubili ako bi bilo ko saznao da su po mraku i u sitne sate bili sami na tom napuštenom mestu ispod mosta.

DNEVNIK KUĆNE POMOĆNICE

„Samo se odluči i počni”, savetovala mi je moja terapeutkinja. „Samo zapisuj, a manje je važno da li će to biti tok misli ili ćeš zabeležiti nešto najobičnije što si uradila tog dana. Ako ti to ne bude išlo, pokušaj da pišeš o jednoj jedinoj stvari koja te brine. Sasvim je dobar izbor pisati o nečemu što te čini srećnom, besnom ili nečemu što ti uteruje strah u kosti. Zapisuj ono što nikome i nikada ne bi dala na čitanje. Za svaki uvid, zapitaj se zašto. Zašto tako razmišljam? Kakve su posledice gubitka te iluzije? Traži razloge i piši o tome sve dok ne poželiš da vrištiš. Piši sve dok više očima ne budeš mogla da gledaš reči ili dok ti se ne otvori put do nekog novog saznanja. Tada bi trebalo da zastaneš i baviš se nekom fizičkom aktivnošću: šetaj, trči, planinari, plivaj, pleši. Drži se toga sve dok opet ne budeš spremna da pišeš. Samo moraš da počneš i da ne komplikuješ. Reči će sigurno doći.”

Dakle, evo me. Dragi dnevniče i posredniče u mojoj terapiji, samo zapisujem.

Najbolje je početi od jednostavnih stvari.

Zovem se Kit, Kit Darling. Imam trideset četiri godine. Nemam partnera. Veganka sam. Volim životinje. Od onih sam što hrane ptice.

Ja sam kućna pomoćnica.

Moja strast je amatersko pozorište.

Moja nadljudska moć je nevidljivost.

Da, tako piše. Obdarena sam sposobnošću da budem nevidljiva. Poput duha se neprimetno krećem ljudima kroz kuće, tiho brišem prašinu koja se svakodnevno taloži po njihovim životima i vraćam red u njihove tek naizgled savršene mikrokosmose. Perem, pospremam, slažem i prebiram po tim elitnim, privatnim enklavama: dodirujem, njuškam, zavidim, a povremeno i isprobavam stvari vlasnika. Došla sam do zaključka da je savršenstvo čista varka i uobrazilja. To je jedna dobro održavana laž. Savršena porodica iz luksuzne kuće u ulici koju misliš da poznaješ, nije tako savršena kao što se čini. Oni imaju svoje mane, a ponekad kriju i neke mračne, užasne tajne. Neobično je da su meni, čistačici koja barata svim njihovim smećem i prljavštinom, poverene tajne unutar ovih kuća. Valjda je tako jer me smatraju nebitnom i bezopasnom. Ne gledaju na mene kao na nekoga ko je vredan pažnje. Ja sam samo unajmljena pomoć.

Dakle, brišem prašinu, usisavam i njuškam.

To je moj problem: svuda zabadam nos.

Zar ne oseti svako uzbuđenje kad vidi nešto što nika-ko nije trebalo da vidi? Niko nije iznad toga. Svi mi pretražujemo društvene mreže ne bismo li naišli na snimak železničke nezgode koja se baš tog trenu dogodila i ne možemo da odvojimo pogled od ekrana. Otvaramo naslove koji obećavaju kompromitujuću fotografiju na kojoj je poznata holivudska zvezda u kupaćem kostimu, ili bez trunke šminke, ili na kojoj su je uhvatili kako se ponaša kao loša majka u „Starbaksu”. Dok čekamo u redu u supermarketu, posežemo za tabloidima na čijim se naslovnim stranama na sva zvona najavljuju pikanterije o preljubi

britanskog princa. Kod mene je to malo ozbiljnije, ali tako mi je život zanimljiviji.

Kad stignem na posao, već imam razrađen plan po kojem će se moje njuškanje odvijati. Uvek podesim vreme i završim posao što brže mogu, a onda imam dovoljno vremena da preturam po komodama, ormarima, kutiji na tavanu ili u određenoj prostoriji. Pratim tragove i tako razotkrivam tajne koje stanari žele da sakriju čak i jedni od drugih: ono što žena krije od muža, otac od ćerke, a majka od sina. Imala sam prilike da pronađem male plave pilule, špric, pepermint i opuške cigareta u napukloj činiji u baštenskoj šupi, flašu tekile koju je tinejdžer sakrio u fioci sa donjim vešom, porno internet stranice koje je suprug sačuvao u svom računaru, poruku koju je supruga vešto sakrila jer je od ljubavnika iz ne tako davne prošlosti, a jednom čak i pismo od komisije za uslovnu slobodu. U smeću koje je mene čekalo da ga izbacim našao se tako i jedan test za trudnoću.

Ja vidim te ljude.

Ja poznajem stanare tih kuća.

Oni, međutim, mene ne primećuju.

Oni mene ne znaju.

Ako bi se dogodilo da se sretnemo na ulici ili u samousluzi, ne bi ni prepoznali nepoznatu, nevidljivu devojkicu iz svojih života. Meni to ne smeta jer ja i ne želim da budem primećena. Makar ne želim da me takvi primećuju. Moja terapeutkinja ima nekoliko teorija o tome zašto želim da ostanem nevidljiva. Kad sam joj rekla da sam duh u domovima drugih ljudi, upitala me je da li sam oduvek bila duh. Nisam znala kako da joj odgovorim i samo sam ćutala. Njeno pitanje me je svakako zabrinulo. Nakon još nekoliko

slavno propalih pokušaja da raspletemo to klupko nevidljivosti, predložila mi je da počnem sa pisanjem dnevnika.

Njen stav je da bih iskrenim ispisivanjem praznih stranica, a bez osećaja ugroženosti, uspela da prodrem u nesvesni deo svoje psihe gde se krije ono što dolazi iz moje svesti, pa i podsvesti. Naglasila je da ni na koji način ne treba da osećam obavezu da svoj dnevnik podelim s njom. „Kit, prava slika se dobija tek kada se u nešto zagledamo na pravi način i kada u tom pravcu dovoljno dugo gledamo”, govorila mi je. „Kako bismo to postigli, treba nam nešto u šta bismo gledali. Zbog toga ti je potrebno da ispišeš te reči. Čak i ako ti deluju nebitno, opterećujuće, nepovezano i sramno, i čine da se osećaš neprijatno, upravo u tom tekstu će se naći priča tvog života. Nikako nemoj da preispituješ tekst”, upozorila me je. „Sve dok ne sagledaš celu sliku, nećeš znati šta je u priči ono pravo, a šta treba izostaviti.” Ceo postupak je uporedila sa onim dvosmislenim crtežima. Na jednom od njih se vidi mlada žena, ali kada crtež iznova pažljivo pogledaš, umesto te mlade žene pojavioće se stara veštica. Onda više ne možeš da je ne vidiš. Sve je u promeni ugla iz kojeg se gleda.

Čisto sumnjam da će se nešto čudesno izroditi iz jungovskog bezdana moje duše i ispisati ove stranice, ali evo nas. Dragi dnevniče, ja sam kućna pomoćnica i volim da njuškam. Verovatno preterujem u tome. U redu, priznajem da sam zavisna. Ne mogu da prestanem i sve mi je gore. Izlažem se sve većem riziku. Iskreno govoreći, ova zavisnost me je i naterala da potražim stručnu pomoć. Moja doktorka je taj problem nazvala „vrhom ledenog brega”.

„Zar se ne bojiš da ćeš jednog dana otići predaleko i naći na nešto što će te posle progoniti?”, pitao me je nedavno

moj najbolji prijatelj Bun. „Otkriješ li neku ozbiljnu tajnu koju neko očajnički skriva, mogla bi se naći u velikoj nevolji. Bogati ljudi su spremni na sve kako bi zaštitili sebe i svoje bližnje”, govorio mi je. „Neće prezati ni od ubistva.”

Prošla me je jeza od ovih reči.

Savetovao mi je da budem opreznija. „Ti ljudi su moćni. Imaju moć koja je tebi nedostižna.”

Smatrao je da sam prekardašila i postala nesmotrena. Umesto što prizivam nevolju, bolje bi mi bilo da se primirim i pripazim.

Delovalo mi je da preuveličava jer Bun je prosto takav. Kvario mi je raspoloženje.

Na sve to sam mu rekla da ako bi ljudi tako žarko želeli nešto da sakriju, ne bi ni pozvali kućnu pomoćnicu u kuću.

Nisam više sigurna da sam u pravu.